

KA-2575

Second Year B. Com. (Sem. III) Examination

October / November – 2012

Course Code : CE - 320 (A) - I : Advanced

Accounting & Auditing : Paper - I

(Cost Accounting)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
S. Y. B. Com. (Sem. 3)

Name of the Subject :
Course Code : CE - 320 (A) - 1 Adva. Ac. & Auditing : P - 1 (Cost Acc.)

Subject Code No. : 2 5 7 5 Section No. (1, 2,.....) : NIL

Seat No. :

Student's Signature

(૨) સવાલ નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જવાબના ભાગ રૂપે જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

૧ સૂચના મુજબ જવાબ આપો :

૧૦

(૧) વિભાગ અ સાથે બ અને ક યોગ્ય રીતે જોડો.

૨

વિભાગ અ	વિભાગ બ	વિભાગ ક
પડતર પદ્ધતિ	ઉદ્યોગનું નામ	પડતર એકમ
(૧) વિવિધ પડતર	(અ) બાંધકામ	(અ) ટન - કિલો
(૨) કરાર પડતર	(બ) હોટલ	(બ) કિલો વોટ કલાક
(૩) એકમ પડતર	(ક) રસાયણ	(ક) સંખ્યા - નંગ
(૪) સેવા પડતર	(ડ) મોટર કાર	(ડ) ચોરસ ફુટ
	(ઈ) સિમેન્ટ	(ઈ) પથારી દીઠ

(૨) માલ સામાન ફેરબદલી દર અને ફેરબદલી મુદત શોધો.

૨

ખરીદી	૨,૫૦,૦૦૦	શરૂનો સ્ટોક	૧૨,૫૦૦
છેવટનો સ્ટોક	૨૫,૦૦૦		

સ્ટોકનું મુલ્યાંકન મૂ. કિ. વત્તા ૨૫ ટકા ધોરણે થાય છે.

KA-2575]

1

[Condt...

- (૩) શ્રી ગોવિંદે ૪૫૦ એકમોનું ઉત્પાદન ૧૨૦ કલાકમાં પૂર્ણ કર્યું હતું. ૨
કલાકદીઠ દર રૂ. ૫ હતો.

એક એકમના ઉત્પાદનનું પ્રમાણ સમય ૨૦ મિનિટ નક્કી થયો. પરંતુ ઉત્તેજન વેતન પ્રથા હેઠળ આ સમયમાં ૨૦ ટકાનો વધારો કરેલ છે. રોવેન યોજના હેઠળનું વેતન શોધો.

- (૪) એક કંપનીમાં તૈયાર માલના એકમોની વિગતો. ૨

શરૂનો સ્ટોક	૩,૦૦૦	છેવટનો સ્ટોક	૫,૫૦૦
વેચાણ	૩૭,૫૦૦		

આ સમયના કાચા માલના સ્ટોકના એકમો શરૂઆતમાં ૫,૦૦૦ અને છેવટે ૭,૦૦૦ હતા. તૈયાર માલના ઉત્પાદનના એકમો શોધો.

- (૫) માધવ લિ.ના નાણાકીય હિસાબોની વિગતો આપેલ છે. ૨

વહિવટી પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ. ૮૮,૦૦૦	વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ. ૬૩,૦૦૦
ચોખ્ખો નફો	રૂ. ૭૦,૦૦૦		

નાણાકીય હિસાબો મુજબના વહિવટી ખર્ચા પડતરના હિસાબોની સરખામણીમાં ૨૫ ટકા વધુ છે જ્યારે વિતરણ ખર્ચા ૧૦ ટકા ઓછા છે. પડતર હિસાબ મુજબનો નફો શોધો.

- ૨ કિશન લિ. વસ્તુ “ક્ષ” અને “ચ” બનાવે છે. તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ ૧૫
પૂરા થતાં વર્ષની વિગતો આપેલ છે.

પ્રત્યક્ષ માલ સામાન રૂ.	૮,૫૦,૦૦૦	પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ. ૫,૨૦,૦૦૦
સીધા ખર્ચા	૧,૮૦,૦૦૦	કારખાનાના ખર્ચા રૂ.	૨,૪૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે

- (૧) ‘ક્ષ’ વસ્તુની એકમદીઠ કાચા માલની પડતર ‘ચ’ વસ્તુની એકમ દીઠ પડતર કરતાં ત્રણ ગણી છે.

- (૨) 'ય' પ્રકારમાં એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરી 'ક્ષ' વસ્તુની એકમદીઠ મજૂરીના ૮૦ ટકા છે.
- (૩) 'ય' વસ્તુના સીધા ખર્ચા એકમદીઠ રૂ. ૪ છે બાકીના ખર્ચા 'ક્ષ' ને લગતા છે.
- (૪) બંને વસ્તુના એકમદીઠ કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા સરખા છે.
- (૫) દરેક વસ્તુના વહિવટી પરોક્ષ ખર્ચા પ્રાથમિક પડતરના ૩૦ ટકા જેટલા છે.
- (૬) 'ક્ષ' અને 'ય' વસ્તુનો વેચાણ ખર્ચ અનુક્રમે એકમ દીઠ રૂ. ૧૨ અને રૂ. ૯ છે.
- (૭) વર્ષના ઉત્પાદન અને વેચાણની વિગત :
- (અ) 'ક્ષ' વસ્તુ ૧૦,૦૦૦ જેમાંથી ૯૦ ટકા એકમોનું વેચાણ થયું
- (બ) 'ય' વસ્તુ ૧૬,૦૦૦ એકમોનું વેચાણ જે ઉત્પાદનના ૮૦ ટકા હતું.
- (૮) એકમદીઠ વેચાણ કિંમત 'ક્ષ' રૂ. ૨૪૦ 'ય' રૂ. ૯૦ હતી.
- વસ્તુ 'ક્ષ' અને યની એકમદીઠ તથા કુલ પડતર તથા નફો દર્શાવતું પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- ૨ ગોપાલ લિ. નું. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૧ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું વેપાર તથા નફા ૧૫ નુકસાન ખાતું

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
માલસામાન	૭,૦૦,૦૦૦	વેચાણ (૪,૦૦૦ એકમો)	૧૬,૦૦,૦૦૦
મજૂરી	૩,૦૦,૦૦૦	તૈયાર માલ સ્ટોક :	
કારખાનાના ખર્ચા	૨,૫૦,૦૦૦	(૧૦૦૦ એકમો)	૨,૭૫,૦૦૦

કાચો નફો	૭,૩૫,૦૦૦	અર્થ તૈયાર માલ સ્ટોક	
		માલસામાન	૫૦,૦૦૦
		મજૂરી	૨૫,૦૦૦
		કારખાના ખર્ચા	૩૫,૦૦૦
			૧,૧૦,૦૦૦
	<u>૧૯,૮૫,૦૦૦</u>		<u>૧૯,૮૫,૦૦૦</u>
વહિવટી ખર્ચા	૧,૫૦,૦૦૦	કાચો નફો	૭,૩૫,૦૦૦
વેચાણ ખર્ચા	૪૦,૦૦૦	મળેલ વ્યાજ	૫૫,૦૦૦
યંત્ર વેચાણ ખોટ	૧૨,૦૦૦	મકાન વેચાણ નફો	૧૫,૦૦૦
સૂચિત રિવિઝંડ	૨૫,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૫,૭૮,૦૦૦		
	<u>૮,૦૫,૦૦૦</u>		<u>૮,૦૫,૦૦૦</u>

પડતરના હિસાબોની માહિતી નીચે મુજબ છે.

- (૧) બધા પ્રત્યક્ષ ખર્ચા તેની પડતર કિંમતે જ દર્શાવાય છે.
- (૨) કારખાના ખર્ચ મજૂરીના ૬૦ ટકા લેખે ફાળવ્યા છે.
- (૩) વહિવટી ખર્ચા કારખાના પડતરના ૨૦ ટકા લેખે વસૂલ થયા.
- (૪) વેચાણ ખર્ચા વેચેલ એકમદીઠ રૂ. ૮ લેખે ગણેલ છે.

ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે તૈયાર કરો.

- (અ) પડતરના હિસાબો મુજબ નફો ખોટ દર્શાવતું પત્રક.
- (બ) કારખાના, વહિવટી અને વેચાણ ખર્ચના ખાતાઓ.
- (ક) પડતરના તથા નાણાકીય હિસાબો મુજબના પરિણામનું મેળવણી દર્શાવતું પત્રક.

- ૩ રણાછોડ લિ.ના વર્ષ ૨૦૧૧ના શિરોપરી ખર્ચા નીચે મુજબ છે, જેને આધારે ૧૫ ફક્ત યંત્ર નં. ૩૦૩નો ડિસેમ્બર ૨૦૧૧ને અંતે પૂરા થતાં ત્રણ માસના સમયને આધાર રૂપ ગણીને યાંત્રિક કલાક દર શોધો. આ યંત્ર દર વર્ષે ૨૪૦૦ કલાક કામ કરે છે.

	રૂ.		રૂ.
કારખાના ભાડુ	૧,૨૨૦	મોટીવ પાવર	૮૦૦
લાઈટીંગ પાવર	૪૮૦	સામાન્ય ખર્ચા	૧,૫૦૦
ઘસારો વાર્ષિક ૧૦ ટકા લેખે ગણો.		કેન્ટીન ખર્ચ	૪૦૦
શિરોપરી મજૂરી	૧,૨૦૦	મરામત ખર્ચ: ઘસારા થી બમણો	

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	યંત્ર નં. ૧૦૧	યંત્ર નં. ૨૦૨	યંત્ર નં. ૩૦૩
(૧) રોકેલ જગ્યા (ચોરસ મીટર)	૨૦૦	૪૦૦	૬૦૦
(૨) લાઈટના પોઈન્ટ	૩	૫	૮
(૩) યંત્ર કિંમત (રૂ.)	૭,૫૦૦	૪,૫૦૦	૩,૦૦૦
(૪) કામદાર સંખ્યા	૨	૨	૪
(૫) યંત્રના હોર્સ પાવર	૫	૩	૪
(૬) પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	૨,૪૦૦	૩,૬૦૦	૬,૦૦૦

એક જોબનો માલ સામાન ખર્ચ રૂ. ૧૨૦૦ મજૂરી ખર્ચ રૂ. ૮૦૦ હોય અને ફક્ત યંત્ર નંબર ૩૦૩ ઉપર ૩૦૦ કલાક જોબવર્ક થયું હોય તો જોબની કારખાના પડતર શોધો.

અથવા

- ૩ (અ) નારાયણ લિ.ની જૂન ૨૦૧૧ની માહિતીના આધારે મજૂર ફેરબદલી દર શોધો. ૮

(૧) પુનઃ સ્થાપનાને આધારે	(૨) ત્યાગ પદ્ધતિ આધારે		
(૩) મિશ્ર પદ્ધતિથી	(૪) ત્રણ પદ્ધતિનો સમકક્ષ વાર્ષિક દર		
જુનની શરૂની સંખ્યા	૮,૦૦૦	જુનને અંતે સંખ્યા	૧૧,૦૦૦
રાજીનામુ આપી છુટા થયેલ	૬૦૦	બરતરફ થયેલ	૧,૦૦૦
નિવૃત્ત થયેલ કામદારો	૧,૨૦૦	નવા નિમાયેલ કામદાર	૧,૪૦૦

નવા નિમાયેલ પૈકી ૪૦ ટકા કામદારો વિસ્તરણ યોજના હેઠળ નિમાયેલ છે.

(બ) એક કારખાનામાં અ, બ અને ક ત્રણ કામદારો છે. એક જોબ માટે પ્રમાણ સમય ૧૦૦ કલાક છે. કલાકદીઠ વેતન દર રૂ. ૮૦ છે. અ, બ, અને ક, કામ પુરું કરવામાં અનુક્રમે ૪૫, ૬૦ અને ૭૫ કલાકનો સમય લેતાં હોય તો.

(૧) સમય વેતન

(૨) કાર્ય વેતન

(૩) હેલ્સી યોજના મુજબ તેમનું કુલ વેતન શોધો.

૪ (અ) શ્યામ લિ.માં માલ સામગ્રી “અ”ના વ્યવહારો :

૮

જુલાઈ ૨૦૧૧	વ્યવહાર	એકમો	કુલ રકમ રૂ.
૧	ખરીદી	૨૫૦	૭૫૦
૮	ખરીદી	૨૫૦	૧,૦૦૦
૧૩	જાવક	૨૦૦	ફીફી
૧૫	ખરીદી	૫૦૦	૨૫૦૦
૨૧	જાવક	૩૦૦	લીફી
૨૩	ખરીદી	૩૦૦	૧૫૦૦
૩૦	જાવક	૪૦૦	ભારીત રાશ

તા. ૩૧-૭-૧૧ના રોજ પૂરા થતાં માસ માટે માલસામાનની સ્ટોર ખાતાવહી (સ્ટોક પત્રક) તૈયાર કરો.

(બ) આપેલ માહિતીને આધારે કુલ પડતર તથા નફો શોધો. તૈયાર માલનો શરૂ.નો કે છેવટનો સ્ટોક નથી. પડતર તથા વેચાણ કિંમત પર નફાની ટકાવારી શોધો.

૭

સીધો માલસામાન	૫૫,૦૦૦	સીધી મજૂરી	૩૫,૦૦૦
કુલ વેચાણ	૨,૨૫,૦૦૦		

કારખાના ખર્ચ કારખાના પડતરના ૨૫ ટકા ધારો, ઓફિસ ખર્ચ કુલ પડતરના ૨૦ ટકા લેખે થયા છે.

અથવા

૪ (અ) (૧) માધવ લિ.ની આપેલ માહિતી પરથી શોધો.

૮

(૧) પુનઃવરદી સપાટી	(૨) લઘુત્તમ સપાટી
(૩) ગુરુત્તમ સપાટી	(૪) સરેરાશ સપાટી (વરદી જથ્થાને આધારે)
(૫) સલામતી જથ્થો	(૬) ભય સપાટી

તાત્કાલિક ખરીદીની વધુમાં વધુ મુદ્દત બે અઠવાડિયા વરદી જથ્થો ૧૮૦૦ એકમો.

વિગત	ગુરુત્તમ	સરેરાશ	નિમ્નત્તમ
૧. માલ મેળવતાં સમય (અઠવાડિયા)	૬	૫	(?)
૨. વપરાશ (અઠવાડિક એકમ)	૧૨૦	(?)	૮૦

(૨) ખરીદ માંગણી પત્રમાં સમાવિષ્ટ કોઈપણ ચાર બાબતો જણાવો.

(બ) આપેલ માહિતીને આધારે શોધો.

૭

(૧) માલ સામાનની એકમદીઠ કિંમત

(૨) વર્ષમાં ઓર્ડરની સંખ્યા

(૩) બે ઓર્ડર વચ્ચે સમયગાળો.

અર્ધ વાર્ષિક વપરાશ ૧,૨૫૦ એકમો

એકમદીઠ વહન ખર્ચ ૧૦ ટકા

વરદી મુકવાનો ખર્ચ રૂ. ૨૦૦

આર્થિક વરદી જથ્થો ૧૦૦૦ એકમો

૫ (અ) નમુનો આપો : (ગમે તે એક)

૫

(૧) બીન કાર્ડ

(૨) કામદારનો સમય કાર્ડ

- (બ) તફાવત સ્પષ્ટ કરો : (ગમે તે એક) ૫
- (૧) નાણાકીય અને પડતર હિસાબી પદ્ધતિ
- (૨) પ્રત્યક્ષ ખર્ચા અને પરોક્ષ ખર્ચા
- (ક) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) ૫
- (૧) પડતરના તત્ત્વો
- (૨) અર્ધ તૈયાર માલનું મુલ્યાંકન

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
- (2) Q. No. 1 is compulsory.
- (3) Show all necessary calculations.

- 1 Give answer as per instructions. 10
- (1) Match sections B and C with A properly. 2

Sect. A	Sect. B	Sect. C
Cost Method	Industry	Cost Unit
(1) Multiple Cost	(A) Construction	(i) Tonne Kg.
(2) Contract Cost	(B) Hotels	(ii) Kilowatt Hour
(3) Unit Cost	(C) Chemical	(iii) No. of Piece
(4) Operating Cost	(D) Motor Car	(iv) Sqr. Foot
	(E) Cement	(v) Per Bed

- (2) Calculate material turnover rate and period 2

(Amt. in Rs.)

Purchases	2,50,000	Opening Stock	12,500
Closing Stock	25,000		

Stock is valued on the basis cost plus 25%.

- (3) Mr. Govind produced 450 units in 120 hours. Rate per hour was Rs. 5 2

The standard time for producing one unit was 20 minutes, but under incentive wage system this time was increased by 20 per cent. Find out total wages under Rowan Plan.

- (4) Units of finished goods in a company given. 2

Opening Stock	3,000	Closing Stock	5,500
Sales	37,500		

Units of raw material for this period opening stock 5,000 and closing stock 7,000. Find out unit produced of finished goods.

- (5) Details of Madhav Ltd. of Financial Accounts. 2

Office Overheads	Rs. 88,000	Distribution O/H	Rs. 63,000
Net Profit	Rs. 70,000		

Office overheads as per Financial Accounts were 25 per cent higher as compared to cost account where as distribution O/H were 10 per cent less. Find out profit as per cost Account.

- 2 Kishan Ltd. manufacturers two products named "x" and "y". 15
Cost for the year ended on Dt. 31.12.2011 was as under with
other details.

Direct Materials	9,50,000	Direct Wages	5,20,000
Direct Expenses	1,80,000	Factory Overheads	2,40,000

- (1) Direct material per unit in type x is three times higher as compared to type Y.
- (2) Direct labour per unit for type Y is 80 per cent of type X per unit.
- (3) Direct expenses per unit of type Y is Rs. 4 and the remaining for type X.
- (4) Factory overheads in both the product per unit are same.
- (5) Office over heads in both the products are 30 per cent of prime cost.
- (6) Selling overheads per unit of X Rs. 12 Y Rs. 9.
- (7) Production and sales detail for the year was as under.
 - (a) Product "X' production 10,000 units of which 90 per cent sold.
 - (b) Product "Y" sales 16,000 units which was 80 per cent of production of Y product
- (8) Selling price per unit X Rs. 240, Y Rs. 90

Prepare cost sheet showing total and per unit cost and profit of both products.

OR

2 Profit and Loss Account of Gopal Ltd. for the year ended 15 on 31st March 2011.

Materials	7,00,000	Sales (4000 units)	16,00,000
Wages	3,00,000	Finished stock:	
Factory Overheads	2,50,000	(1000 units)	2,75,000
Gross Profit	7,35,000	Semi-Finished Stock	
		Materials	50,000
		Wages	25,000
		Factory O/H	35,000
	19,85,000		19,85,000
Office Overheads	1,50,000	Gross Profit	7,35,000
Selling Overheads	40,000	Interest Recd.	55,000
Loss on Machine sold	12,000	Profit on Bldg. Sold	15,000
Proposed Dividend	25,000		
Net Profit	5,78,000		
	8,05,000		8,05,000

Details of Cost Accounts are as under :

- (1) All direct expenses are recorded at cost.
- (2) Factory overheads are allocated @ 60 per cent of direct wages.
- (3) Office overheads are charged at 20 per cent of factory cost.
- (4) Selling overheads recovered Rs. 8 per unit sold.

You have to prepare :

- (1) Cost sheet showing profit loss as cost accounts
- (2) Three types of overheads accounts separately
- (3) Reconciliation statement of net result as per cost as well as Financial Accounts.

- 3 The overheads of Ranchhod Ltd. for the year 2011 are as under. Find out machine hour rate of machine No. 303 only; for the quarter period ended on Dec. 11.

(Three month's period from Dt. 1.10.11 to 31.12.11).

Machine No. 303 is estimated to work 2,400 hours per year.

There are three machines No. 101, 202, 303.

	Rs.		Rs.
Factory Rent	1,220	Motive Power	900
Lighting Power	480	General Expenses	1,500
Indirect Labour	1,200	Canteen Service	400
Depreciation 10 per cent annual		Repairs twice the depreciation	

Additional Information as under :

Particulars	Machine No. 101	M.No. 202	M. No. 303
(1) Area (sq. metre)	200	400	600
(2) Light Points	3	5	8
(3) Cost of Machine (Rs.)	7,500	4,500	3,000
(4) No. of Employees	2	2	4
(5) Horse Power (H.P.)	5	3	4
(6) Direct Labour (Rs.)	2,400	3,600	6,000

One job work completed. Material cost Rs. 1,200; Wages Rs. 800 and on machine No. 303 the job work done for 300 hours. Find out factory cost of this job.

OR

- 3 (a) Calculate Labour Turnover Rate in Narayan Ltd. for the month June 2011. 8

(1) Replacement Method	(2) Separation Method
(3) Mixed Method (Flux)	(4) Annual Equivalent LTR as per all three methods
At beginning of June 9,000	At the end of June 11,000
Separated by Resignation 600	Workers suspended 1,000
Workers Retired 1,200	Recruitment (new) 1,400

Out of a new recruitment 40 per cent of workers appointed under expansion plan.

- (b) In a factory there are three employees A, B and C. Standard time for one job was 100 hours. Rate per hour Rs. 80. A, B and C completed the work in hours 45, 60 and 75 respectively. Calculate their wages under :
- Time Wages
 - Piece wages and
 - Halsey bonus plan.

- 4 (a) The transactions of material "A", in Shyam Ltd. 8

July 2011	Transactions	Units	Total Amt. Rs.
1	Purchase	250	750
8	Purchase	250	1000
13	Issued	200	FIFO
15	Purchase	500	2500
21	Issued	300	LIFO
23	Purchase	300	1500
30	Issued	400	WEIGHTED AVG.

Prepare store ledger for the month ended 31.07.11

- (b) Find out total cost and profit. There was no opening and closing stock. Find out percentage of profit on cost and on sales. 7

Direct Material	55,000	Direct Labour	35,000
Total Sales	2,25,000		

Factory Overhead are 25 per cent of factory cost.

Office overhead are 20 per cent of total cost.

OR

- 4 (a) (i) Compute the levels from the data provided by Madhav Ltd. 8

(1) Reordering Level	(2) Minimum Level
(3) Maximum Level	(4) Average Stock (as per order quantity)
(5) Safety Stock Level	(6) Danger Level

Maxim. reorder period for quick purchase two weeks
ordering quantity 1800 units.

Particulars	Maxim.	Average	Minimum
1. Delivery period (week)	6	5	(?)
2. Consumption (week-unit)	120	(?)	80

- (ii) Give any four information that may be available from purchase requisition.

- (b) Calculate from the data provided. 7
- (i) Price per unit of material
- (ii) Number of orders during the year

- (iii) Time lag between two orders.
Six month's consumption 1,250
Order cost Rs.200
Carrying cost 10 per cent
EOQ units 1,000

- 5** (a) Give a specimen form of : (any one) **5**
(i) Bin Card
(ii) Time Card of employee
- (b) Distinguish between : (any one) **5**
(i) Financial Accounting and Cost Accounting Method
(ii) Direct cost and Indirect cost
- (c) Write short note on : (any one) **5**
(i) Elements of Cost
(ii) Valuation of work in progress.